



Monumentnummer*: 523611

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 23 februari 2004
Kadaster deel/nr 82936/106

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Heilig Landstichting Berg en Dal Gelderland

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Groesbeek	H			2751
Groesbeek	H			1073

Omschrijving**

Complexonderdeel 01

Inleiding

Het dorp NAZARETH is in opdracht van de Heilig-Land-Stichting gebouwd en kent twee bouwfasen. Het oudste en door P. Gerrits, naar het voorbeeld van El Hosson, ontworpen gedeelte dateert uit 1916-1918 en geeft een beeld van een Palestijns dorp uit het begin van de twintigste eeuw: dicht op elkaar gepakte kleine woningen aan korte straatjes met trappen. De plattegrond, aanleg en detaillering van de woningen komen overeen met de oosterse voorbeelden. Als bouw materiaal zijn mergelblokken gebruikt die, in tegenstelling tot de huizen in Palestina, bestreken zijn met leem vanwege het natte klimaat in Nederland. De dorps huizen zijn thans onder andere bekend en ingericht als het huis van de waterverkoper en een vlasbedrijfje. Terzijde van het dorp zijn drie olijfbomen aangeplant. Dit oude deel van het dorp is gesitueerd aan het dorpsplein bij de enkele jaren jongere synagoge. In 1971 is de tweede bouwlaag met kap van een uit 1916 daterend huisje gesloopt. In deze verdieping bevond zich een kapel die gewijd was aan de Annunciatie.

In het dorp zijn twee stenen BEELDEN van P. Gerrits geplaatst.

Het dorp Nazareth bevindt zich in het zuidoostelijke deel van het terrein van het huidige Bijbels Openluchtmuseum. Binnen het complex van de Heilig-Land-Stichting maakt het onderdeel uit van het thema "verborgen leven van Christus".

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



Aaneenschakeling van blokvormige huizen van één en twee bouwlagen met platte daken op rechthoekig grondplan, gesitueerd aan twee korte straatjes met trappen die uitkomen op een met keien geplaveid plein. Op een van de daken is een eenvoudige loofhut gebouwd. Het merendeel van de gevels en tuinmuren is gepleisterd. Slechts bij één woning met aangrenzende tuinmuren en poorten zijn de mergelstenen in het zicht gelaten. De boogvormig of recht afgesloten ingangen van de woningen hebben houten deuren en veelal een eenvoudig afdakje. Het merendeel van de uitgespaarde vensteropeningen heeft een rechthoekige vorm en wordt aan de binnen- of buitenzijde afgesloten door een grofmazig rooster van houten latten. Voor elke woning bevindt zich een ommuurd tuintje waarin de bakoven en soms ook een regenwaterput is te vinden.

De indeling van alle huizen is nagenoeg identiek: een rechthoekig vertrek dat door een niveauverschil is opgedeeld in een ruimte voor de huisdieren met voederbakken in de wanden, en een hoger gelegen gedeelte voor de mensen en het huisraad. De ruimtes worden van elkaar gescheiden door een gemetselde boog.

Op het dorpsplein dat in noordoostelijke richting op de huizen aansluit bevindt zich een stenen beeld van een bedelaar. Het betreft een in kleermakerszit onder een afdak gezeten man met baard, Palestijnse klederdracht en blote voeten. Aan de voet van het meest zuidelijke dorpsstraatje staat bij de waterbron een vrouw met kruik en kind. Het beeld betreft een blootsvoets wandelende vrouw die gekleed is in een blauwe toga en een witte loshangende hoofddoek. In haar rechter hand draagt zij een kruik. Met haar linker hand ondersteunt zij een kind dat op haar schouder is gezeten.

Waardering

Dorp NAZARETH en twee stenen BEELDEN uit 1916-1918.

- Van architectuur- en kunsthistorische waarde als essentiële onderdelen van een verzameling aan de bijbelse geschiedenis ontleende gebouwen en objecten in oosterse stijl (qua ontwerp, materiaalgebruik en/of detaillering), alsmede van bijzonder belang voor het oeuvre van beeldend kunstenaar P. Gerrits. Deze in in- en exterieur vrij gaaf bewaard gebleven onderdelen van een voormalig devotiepark, thans Bijbels Openluchtmuseum, vormen curiosa binnen de landelijke architectuur- en kunstgeschiedenis.

- Van stedenbouwkundige waarde als essentiële onderdelen van het complex Heilig-Land-Stichting dat cultuur- en architectuurhistorisch van nationaal belang is. Het dorp en de beelden zijn van bijzondere betekenis wegens de landschappelijk fraaie situering, welke verbonden is met de aanleg van het complex en de chronologische opbouw van de rondgang over het terrein.

- Van cultuurhistorische waarde als essentiële onderdelen van het complex Heilig-Land-Stichting dat een bijzondere en tevens zeldzame uitdrukking vormt van een religieuze ontwikkeling.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Welzijn, kunst en cultuur

Functie

Museum

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument